

UČNI NAČRT PREDMETA / COURSE SYLLABUS

Predmet:	Oblikovanje pojmov
Course title:	Formation of the Concepts

Študijski program in stopnja Study programme and level	Študijska smer Study field	Letnik Academic year	Semester Semester
Primerjalni študij idej in kultur, doktorski študij 3. stopnje	Transformacija moderne misli – filozofija, psihoanaliza, kultura	Brez letnika	/
Comparative studies of ideas and cultures, doctoral study 3 rd cycle	The transformation of modern thought – philosophy, psychoanalysis, culture	Not specified	/

Vrsta predmeta / Course type: splošno izbirni / general elective

Univerzitetna koda predmeta / University course code: 48

Predavanja Lectures	Seminar Seminar	Vaje Tutorial	Klinične vaje work	Druge oblike študija	Samost. delo Individ. work	ECTS
60	30				90	6

Nosilec predmeta / Lecturer: Doc. dr. Aleš Bunta, doc. dr. Tadej Troha

Jeziki / Languages: Predavanja / Lectures: slovenščina, angleščina / Slovenian, English
Vaje / Tutorial: /

Pogoji za vključitev v delo oz. za opravljanje študijskih obveznosti:

Ni posebnih pogojev.

Prerequisites:

None required.

Vsebina:

1. Pojem v filozofiji

- primerjalna obravnava različnih pojmovanj temeljnih filozofskih kategorij
- forma in vsebina pojma: problem mišljenja in njegove zunanosti
- vzpon kategorije pojma v nemški klasični filozofiji
- razlaga geneze in strukture izbranih pojmov v sodobni filozofiji
- »senčna stran« misli: zmota, iluzija, transcendentni videz, »norost«, neumnost

2. Pojem v psihoanalizi

- genealogija in historiat temeljnih psihoanalitičnih pojmov

Content (Syllabus outline):

1. Concept in philosophy

- a comparative examination of various conceptions of fundamental philosophical categories
- the form and content of concepts: the problem of thinking and its externality
- the rise of the category of concept in classical German philosophy
- the explanation of the genesis and the structure of selected concepts in contemporary philosophy
- the "shadowy side" of thought: error, illusion, transcendental appearance, "folly", stupidity

2. Concept in psychoanalysis

- the genealogy and history of fundamental psychoanalytical concepts

- razmerje med psihoanalitično tehniko in metapsihologijo
 - vprašanje prenosa psihoanalitičnih pojmov v polje analize družbenih fenomenov
3. Filozofija zunaj filozofije
- vprašanje esencialno filozofskih spoznanj, ki so bila razvita v polju umetnosti: estetika, inestetika (Badiou) in onkraj
 - filozofski koncepti »na delu« v umetnosti
 - filozofija v kritičnem dialogu s sodobnimi znanostmi (nevroznanost, fizika, pravo)

- the relation between psychoanalytical technique and metapsychology
 - the question of transferring psychoanalytical concepts to the field of analysing social phenomena
3. Philosophy outside philosophy
- the question of essentially philosophical findings developed in the field of art: aesthetics, inaesthetics (Badiou) and beyond
 - philosophical concepts "at work" in art
 - philosophy in a critical dialogue with contemporary sciences (neuroscience, physics, law)

Temeljni literatura in viri / Readings:

- Aristotel 2004. Fizika. Ljubljana: Slovenska matica.
- Badiou A. 1988. L'être et l'événement. Pariz: Seuil.
- 2007. Pogoji. Ljubljana: Založba ZRC.
- Deleuze, G. 2011. Razlika in ponavljanje. Ljubljana: Založba ZRC.
- Descartes, R. 2004. Meditacije. Ljubljana: Slovenska matica.
- Erazem Rotterdamski 2012. Hvalnica Norosti. Ljubljana: Studia humanitatis.
- Freud, S. 2012. Metapsihološki spisi. Ljubljana: Studia humanitatis.
- 2005. Spisi o psihoanalitični tehniki. Ljubljana: Analecta.
- 2005. Pet analiz. Ljubljana: Analecta in Studia humanitatis.
- Hegel, G.W.F. 2001. Znanost logike. Ljubljana: Analecta.
- Heidegger, M. 1997. Bit in čas. Ljubljana: Slovenska matica.
- Kant, I. 2010. Predkritični spisi. Ljubljana: Založba ZRC.
- Lacan, J. 1994. Štirje temeljni koncepti psihoanalize. Ljubljana: Analecta.
- Nietzsche, F. 1988. Onstran dobrega in zla. Ljubljana: Slovenska matica.
- Platon 2009. Zbrana dela. Celje: Mohorjeva družba.
- Zupančič Žerdin, A. 2011. Seksualno in ontologija. Ljubljana: Analecta.
- Žižek, S. 1999. The Ticklish Subject. London – New York: Verso.

Cilji in kompetence:

Namen predmeta je celovita razlaga enega od temeljnih gradnikov mišljenja, tesno povezanega s filozofijo – pojma oziroma koncepta. Zanimale nas bodo tako splošne zakonitosti in značilnosti pojmovnega mišljenja kot tudi geneza širšega izbora filozofskih in psihoanalitskih pojmov (denimo pojma »paradoksa«, »dogodka«, »absoluta«, »nič«, »subjekta«, »objekta« ali »analize« kot take). Pri tem bomo izhajali iz stališča, da najučinkovitejši način razlage pojmov kot sicer strogih, a esencialno dinamičnih, »živih« miselnih struktur, sposobnih nenehne modifikacije, predstavlja njihova konkretizacija, razlaga pojma

Objectives and competences:

The aim of the course is a comprehensive explanation of one of the fundamental building blocks of thought which is closely connected to philosophy – concept. We will be interested both in the general laws and characteristics of conceptual thought and in the genesis of a broad selection of philosophical and psychoanalytical concepts (for example, the concepts of "paradox", "event", "absolute", "nothing", "subject", "object" and "analysis" as such). We will proceed from the standpoint that the most effective way of explaining concepts as rigorous, but essentially dynamic, "live" mental structures capable of constant modification is their

v momentu njegovega nanosa na konkretno vsebino. To pomeni, da bomo pomen in formalno strukturo pojmov razlagali v kontekstu njihovega historičnega nastanka, sledili pogosto nepričakovanim smerem njihovih historičnih topoloških premestitev, predvsem pa je za pristop značilno, da bomo pojme obravnavali tudi prek načinov, kako je – tukaj in zdaj – skoznje možno tematizirati probleme sodobne družbe, sodobne znanosti, sodobne umetnosti, jih v določenih primerih celo pretvoriti v sredstva umetniške, znanstvene in v prvi vrsti filozofske invencije.

Opisani pristop, ki združuje elemente zgodovine filozofije in psihoanalize s tendenco po aktualizaciji obravnavanih pojmov, je zasnovan tako, da odgovarja na izzive sodobnega podiplomskega študija, katerega namen ni več zvedljiv na golo akumulacijo vednosti, ampak v prvi vrsti zahteva razvijanje sposobnosti avtonomnega problemskega mišljenja. Predavanja, ki bodo v cikli podajala fokusirano obravnavo posameznih filozofskih in psihoanalitskih pojmov, bodo študentkam in študentom namreč odstrla različne ravni kompleksnosti in univerzalnega dometa pojmovnega mišljenja, tako predavanja kot izpitne obveznosti pa bodo zastavljeni tako, da bo v prvi plan izstopila sposobnost prenosa pridobljenih znanj v polja tematik, s katerimi se posamezni slušatelji tudi sicer ukvarjajo. Ena od posledic tovrstnega pristopa je evidentno, da mora seznam obravnavanih vsebin ostati vsaj delno odprt.

Predvideni študijski rezultati:

Slušatelji in slušateljice znanje, pridobljeno pri predmetu, uporabijo pri pisanju znanstvenega teksta, ki lahko služi kot osnutek poglavja disertacije ali znanstvenega članka.

Metode poučevanja in učenja:

Oblike dela:

- Frontalna oblika poučevanja
- Delo v manjših skupinah oz. v dvojicah
- Samostojno delo študentov

concretisation, that is, the explication of a concept in the moment of its application to a concrete content. This means that we will explain the meaning and the formal structure of concepts in the context of their historical creation and follow the often unexpected directions of their historical topological shifts. The main feature of our approach is that we will also examine concepts in view of how they can be used here and now to thematise the problems of contemporary society, contemporary science and contemporary art, and how in certain cases they can be transformed into the means of artistic, scientific and, first and foremost, philosophical invention.

The described approach, which brings together elements of the history of philosophy and psychoanalysis and a tendency to contemporise the discussed concepts, is conceived to meet the challenges of contemporary postgraduate studies whose goal is no longer reducible to a mere accumulation of knowledge, but now primarily aims at developing the capability of autonomous problem-oriented thinking. The lectures that will provide cycles of focused discussions on particular philosophical and psychoanalytical concepts will present various levels of the complexity and the universal reach of conceptual thought to the students. Furthermore, both the lectures and the exams will be conceived by foregrounding the ability to transfer the gained knowledge to the fields of topics that the students ordinarily deal with. One of the evident consequences of such an approach is the list of the discussed contents remaining at least partially open.

Intended learning outcomes:

Students use the knowledge acquired in the course to write a piece of academic writing that can serve as a draft of a dissertation chapter or a research article.

Learning and teaching methods:

Types of learning/teaching:

- Frontal teaching
- Work in smaller groups or pair work
- Independent students work

☒ e-izobraževanje Metode (načini) dela: ☒ Razlaga ☒ Razgovor/ diskusija/debata ☒ Delo z besedilom ☐ Proučevanje primera ☐ Igra vlog ☐ Druge vrste nastopov študentov ☐ Reševanje nalog ☐ "Terenske vaje" (npr. obiski podjetij) ☐ Vključevanje gostov iz prakse	☒ e-learning Teaching methods: ☒ Explanation ☒ Conversation/discussion/debate ☒ Work with texts ☐ Case studies ☐ Roleplay ☐ Different presentation ☐ Solving exercises ☐ Field work (e.g. company visits) ☐ Inviting guests from companies
--	---

Načini ocenjevanja:	Delež (v %) / Weight (in %)	Assessment:
Krajši pisni izdelki		Short written assignments
Daljši pisni izdelki	80	Long written assignments
Javni nastop ali predstavitev		Presentations
Končno ocenjevanje (pisni/ustni izpit)	20	Final examination (written/oral)
Drugo		Other

Reference nosilca / Lecturer's references:

- Bunta, Aleš. In times of "chastity" : an inquiry into some recent developments in the field of perversion. *Filozofski vestnik*. [Tiskana izd.]. 2021, letn. 42, št. 1, str. 245-263, 275-276.
- Bunta, Aleš. Nietzschejeva kritika objektivnosti in njena "orodja". *Filozofski vestnik*. [Tiskana izd.]. 2020, letn. 41, št. 3.
- Bunta, Aleš. Govorica in izbrisani zakon večnega vračanja enakega. *Problemi : revija za kulturo in družbena vprašanja*. 2019, letn. 57, [št.] 7/8, str. 31-57, 190,193. ISSN 0555-2419.
- Bunta, Aleš. Nietzsche's passage from Germany to Europe : the three 'deaths' of the higher cultural unity. V: ŠUMIČ-RIHA, Jelica (ur.). *Rethinking the idea of Europe*. Ljubljana: Založba ZRC, 2019. Vol. 40, no. 2, str. 81-96, 241-242. *Filozofski vestnik*, 2019
- Bunta, Aleš. Nietzsche : misel z "golobjimi nogami". *Problemi : revija za kulturo in družbena vprašanja*. 2018, letn. 56, [št.] 9/10
- Bunta, Aleš. Self-evidence derailed : Descartes's cogito and its anticipations. *Problemi : revija za kulturo in družbena vprašanja*. 2018, vol. 56, no. 11/12
- Troha, Tadej. »No Louder. Beckett and the Dynamics of Monotony«, v: E. Ruda (ur.), *Beckett and Dialectics: Be It Something Or Nothing*, London: Bloomsbury Academic, 2021, str. 173-193
- Troha, Tadej. »Objektivnost v krizi«, *Filozofski vestnik*, letn. 41, št. 3 (2020), str. 209–224
- Troha, Tadej. »Označevalci pandemije: sorazmernost, eksponentnost, prekuženost«, *Problemi*, letn. 58, št. 3/4 (2020), str. 109–127
- Troha, Tadej. »Living in a parallel universe: from Brussels to Orbán, and on«, *Filozofski vestnik*, letn. 40, št. 2., str. 201–226
- Troha, Tadej. »On Ambivalence«, *Problemi International*, št. 1 (2017), str. 217–244, <https://problemi.si>
- Troha, Tadej. »Denkwunderkeiten. On Deleuze, Schreber and Freud«, v: B. Nedoh, A. Zevnik (ur.), *Lacan and Deleuze: A Disjunctive synthesis*, Edinburgh: Edinburgh University Press, 2017, str. 93–104